

ข้อมูลด้านการเกษตรและสินค้าที่สำคัญของจังหวัดนครนายก

๑. จังหวัดนครนายก มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๑๒๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑,๓๒๖,๒๕๐ ไร่ โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๖๗๗,๘๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑๐ และเป็นเนื้อที่ป่าไม้ ประมาณ ๓๘๗,๓๔๕ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๙.๙๗ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ๑๔๖,๔๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๕ และเนื้อที่อื่น ๆ จำนวน ๑๐๘,๕๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๘ ของเนื้อที่จังหวัด

โดยพื้นที่ทำการเกษตร ๖๗๗,๘๗๖ ไร่ จำแนกเป็น พื้นที่ทำนา ๔๘๔,๗๔๓ ไร่ พื้นที่ปลูกไม้ผล ๓๔,๖๘๑ ไร่ พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น ๓๗,๗๑๑ ไร่ พื้นที่ปลูกพืชไร่ ๑,๘๑๘ ไร่ และพื้นที่ทำการเกษตรอื่น ๆ (ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชน้ำ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม) ๑๑๘,๙๒๓ ไร่

ในปี ๒๕๖๘ ประชากรในจังหวัดนครนายกเป็นครัวเรือนเกษตรกรรม มีจำนวน ๒๐,๐๘๗ ครัวเรือน หรือเท่ากับ ร้อยละ ๑๗.๗๓ ของครัวเรือนทั้งหมด ๑๑๓,๒๖๗ ครัวเรือน

๒. ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ปี ๒๕๖๖ จังหวัดนครนายก มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด มูลค่า ๓๓,๔๗๙ ล้านบาท แยกเป็นภาคการเกษตร จำนวน ๖,๙๗๔ ล้านบาท และมูลค่านอกภาคเกษตร จำนวน ๒๖,๕๐๕ ล้านบาท โดยสาขาหลักที่มีมูลค่าสูงสุด ๕ อันดับ ได้แก่ ๑)สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง ๒) สาขาการศึกษา ๓)สาขาการขนส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ ๔)สาขาการบริหารราชการ การป้องกันประเทศและ การประกันสังคมภาคบังคับ ๕)สาขาการผลิต

๓. สถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ

สินค้าพืชที่สำคัญ ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง และมะยงชิด สินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ไก่ สุกร และกระบือ สินค้าประมงที่สำคัญ ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ปลานิล กุ้งขาวแวนนาไม และปลาตูก

๓.๑ สินค้าพืช

ข้าว

สินค้าเกษตร ข้าว ปี ๖๗/๖๘ จังหวัดนครนายก จำแนกเป็น ๑) ข้าวนาปี มีพื้นที่เพาะปลูก ๓๖๐,๒๑๕ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๓๒๕,๗๒๔๖๙๔ ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม ๒๑๕,๐๐๒ ตัน ผลิตเฉลี่ย ๕๕๒ กก./ไร่ ราคาขายเฉลี่ย ๖.๑๐ บาท/กก. มูลค่าสินค้า/ปี ๑,๓๑๑.๕๒ ล้านบาท และ ๒) ข้าวนาปรัง มีพื้นที่เพาะปลูก ๑๖๑,๐๒๘ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๑๖๐,๖๘๖ ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม ๑๑๖,๖๖๒ ตัน ผลิตเฉลี่ย ๖๕๒ กก./ไร่ ราคาขายเฉลี่ย ๖.๖๐ บาท/กก. มูลค่าสินค้า/ปี ๗๖๙.๙๗ ล้านบาท

- ปัญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย เสี่ยงประสบภัยธรรมชาติ ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาเรื่องคุณภาพข้าว ความครอบคลุมของพื้นที่ชลประทานและระดับน้ำ

- สถานการณ์การตลาด : ราคารับซื้อข้าวเปลือกเดือนตุลาคม สีได้ต้นข้าว ๓๖ - ๔๒ กรัม ราคาตันละ ๖,๑๐๐ - ๖,๖๐๐ บาท ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมา ต้นละ ๒๐๐ บาท และราคาปีนี้เท่ารับซื้อปีที่ผ่านมา

มะยงชิด

พื้นที่เพาะปลูก ๕,๕๔๓ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๕,๒๐๖ ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม ๒,๐๐๓ ตัน ผลิตเฉลี่ย ๓๘๕.๑๙ กก./ไร่ ราคาขายเฉลี่ย ๒๐๐-๓๕๐ บาท/กก. มูลค่าสินค้า/ปี ๔๐๐.๗๐ ล้านบาท

- ปัญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย ส่วนใหญ่เกิดจากความแปรปรวนของสภาพอากาศที่ไม่สามารถควบคุมได้ และอายุการเก็บรักษา (shelf life) หลังการเก็บเกี่ยวสั้น

- สถานการณ์การตลาด : การตลาดมะยงชิด มี ๒ ลักษณะ คือ ตลาดออนไลน์ ที่เจ้าของสวนขายเอง และตลาดท้องถิ่น ขายด้วยตนเองและผ่านพ่อค้าคนกลาง

ทุเรียน

พื้นที่เพาะปลูก ๒,๑๓๖ ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๑,๔๔๖ ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม ๑,๓๐๐ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๘๙๙.๐๓ กก./ไร่ ราคาขายเฉลี่ย ๑๕๐ บาท/กก. มูลค่าสินค้า/ปี ๑๙๕.๑๓ ล้านบาท

- ปัญหาในการผลิตทุเรียนในจังหวัดนครนายก มีดังนี้

๑. เกษตรกรขาดองค์ความรู้การผลิตทุเรียนเพื่อการค้า ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรดั้งเดิมที่ปลูกแบบธรรมชาติ ทำให้ผลผลิตมีปริมาณน้อย

๒. สภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลต่อสภาพการผลิต ทั้งการพัฒนาทางลำต้น การออกดอกติดผล คุณภาพผลผลิต เช่น สภาวะแล้งต้นทุเรียนสลัดลูก ผลแตก

๓. โรคแมลงศัตรูพืช ในปีที่ผ่านมาพบ โรครากเน่าโคนเน่า หนอนเจาะผลทุเรียน หนอนเจาะต้นทุเรียน เพลี้ยจักจั่นฝอยทุเรียน แนะนำให้สำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดไม่รุนแรงให้ใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัด หากพบการระบาดรุนแรงใช้สารเคมีอัตราตามคำแนะนำ

- สถานการณ์การตลาด : การตลาดทุเรียน มี ๒ ลักษณะ คือ ๑). เจ้าของสวนขายเอง

๒). ขายเหมาสวนผ่านพ่อค้าคนกลางจำนวนตลาดท้องถิ่น

๓.๒ สินค้าประมงปลานิล

พื้นที่เลี้ยง ๓๙,๕๖๖.๑๙ ไร่ เกษตรกร ๒,๔๕๔ ราย ปริมาณผลผลิตรวม ๙,๔๙๕ ตัน ผลิตเฉลี่ย ราคาขายเฉลี่ย ๒๕ บาท/กก. มูลค่าสินค้า/ปี ๒๓๗.๓๗ ล้านบาท

- ปัญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย ต้นทุนการผลิตสูง (ราคาอาหารสัตว์น้ำ) ความผันผวนของราคาของสินค้าสัตว์น้ำ

กุ้งขาวแวนนาไม

พื้นที่เลี้ยง ๗,๙๐๘.๕๐ ไร่ เกษตรกร ๔๙๐ ราย ปริมาณผลผลิตรวม ๑,๘๙๘ ตัน ราคาขายเฉลี่ย ๑๐๐ บาท/กก. มูลค่าสินค้า/ปี ๑๘๙.๘๐ ล้านบาท

- ปัญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย ความผันผวนของราคาของสินค้าสัตว์น้ำ

ปลาดุก

พื้นที่เลี้ยง ๒,๔๒๕.๙๔ ไร่ เกษตรกร ๔๗๖ ราย ปริมาณผลผลิตรวม ๒,๔๕๓ ตัน ราคาขายเฉลี่ย ๓๐ บาท/กก. มูลค่าสินค้า/ปี ๗๓.๕ ล้านบาท

- ปัญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย อัตราการรอดต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงความผันผวนของราคาของสินค้าสัตว์น้ำ

๓.๓ สินค้าปศุสัตว์ไข่ไก่

จำนวนสัตว์ ๘,๓๔๐,๑๙๔ ตัว เกษตรกร ๗๙๔ ราย ปริมาณผลผลิตรวม ๒,๕๒๗,๐๗๘,๗๘๒ ฟอง ราคาขายเฉลี่ย ๔ บาท/ฟอง มูลค่าสินค้า/ปี ๑๐,๑๐๘.๓๑ ล้านบาท

- ปัญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย ต้นทุนการผลิตสูง (ราคาอาหารสัตว์/ยาชีวภัณฑ์)

สุกร

จำนวนสัตว์ ๖๕,๐๓๒ ตัว เกษตรกร ๓๓ ราย ปริมาณผลผลิตรวม ๑๓๕,๙๖๖ ตัว ราคาขายเฉลี่ย ๗๑.๒๕ บาท/กก. มูลค่าสินค้า/ปี ๔๘๔.๒๐ ล้านบาท

- ปัญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย ต้นทุนการผลิตสูง

กระบือ

จำนวนสัตว์ ๑๓,๖๔๖ ตัว เกษตรกร ๑,๐๗๐ ราย ปริมาณผลผลิตรวม ๒,๐๔๕ ตัว ราคาขายเฉลี่ย ๘๗.๗๓ บาท/กก. มูลค่าสินค้า/ปี ๘๙.๗๐ ล้านบาท

- ปัญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย ต้นทุนการผลิตสูง (ราคาอาหารสัตว์/ยาชีวภัณฑ์)

๔. สินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ๒ ชนิด รวมเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง ๑๘๔ ราย พื้นที่ ๔๙๗.๒๕ ไร่

๔.๑ มะยงชิด จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกฯรวม ๒,๑๘๘ ราย จำนวนเกษตรกร ที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI) ๑๔๑ ราย จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ๔๓๐.๒๕ ไร่

๔.๒ มะปรางหวาน จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกฯรวม ๕๕๕ ราย จำนวนเกษตรกร ที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI) ๔๓ ราย จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ๖๗ ไร่

๕. สินค้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP เกษตรอินทรีย์ เกษตรอินทรีย์ PGS ปี ๒๕๖๘ เช่น ข้าว พืชผัก ไม้ผล ปลายิน ปลายิน ไก่ไข่ เป็นต้น

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
GAP ข้าว	๓๖	๙๗๘
GAP พืช	๓๙๕	๑,๖๐๗.๖๒
GAP ประมง	๑๔๑	๑,๘๕๙
GAP มกษ.๗๔๓๖-๒๕๖๓	๒๕๓	๑,๖๗๐.๖๐
รวม GAP	๘๒๕	๖,๑๑๕.๒๒
ข้าวอินทรีย์	๒๔	๒๐๙
พืชอินทรีย์ (พืชผัก/ผลไม้)	๕	๑๐๘.๒๕
ปศุสัตว์อินทรีย์	๒ ฟาร์ม	๑๑
ประมงอินทรีย์	๕	๑๐.๒๕
รวม อินทรีย์	๓๖	๓๓๘.๕๐
เกษตรปลอดภัย (พืชผัก/ไม้ผล/ไข่ไก่/ปลายิน)	๒๕	๓๐๓

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครนายก, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี, สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๘

๖. สถาบันเกษตรกร

สหกรณ์ในจังหวัดนครนายก (ที่มีการดำเนินการปกติ) มีจำนวน ๓๒ แห่ง สมาชิกสหกรณ์ จำนวน ๓๓,๓๒๑ ราย เป็นสหกรณ์การเกษตร ๙ แห่ง สมาชิก ๒๑,๑๖๘ ราย สหกรณ์ออมทรัพย์ ๗ แห่ง สมาชิก ๘,๖๓๑ ราย สหกรณ์บริการ ๑๐ แห่ง สมาชิก ๘๙๓ ราย สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์นิคม สหกรณ์ละ ๒ แห่ง รวมสมาชิก ๒,๙๙๖ ราย สหกรณ์ประมงและสหกรณ์เครดิตยูเนียน สหกรณ์ละ ๑ แห่ง รวมสมาชิก ๕๘๙ ราย

๗. ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ของจังหวัดนครนายก รวม ๗๖ ศูนย์ ประกอบด้วย ศพก.หลัก ๔ ศูนย์ (อำเภอละ ๑ ศูนย์) และศูนย์ ศพก.เครือข่าย ๗๒ ศูนย์

๘. ข้อมูลโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จังหวัดนครนายก

จังหวัดนครนายก มีแปลงใหญ่ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๗ จำนวน ๔๘ แปลง เกษตรกร ๑,๘๕๔ ราย พื้นที่ ๓๐,๓๙๒ ไร่ ประกอบด้วย ข้าว ๒๗ แปลง , ไม้ดอกไม้ประดับ ๒ แปลง , ไม้ผล ๑๓ แปลง (ส้มโอ ๓ แปลงมะยงชิด ๗ แปลง ทูเรียน ๒ แปลง มะดัน ๑ แปลง), ปลายิน ๒ แปลง , ปลายิน (ปลายิน) ๑ แปลง, กระบือ ๑ แปลง และแพะ ๑ แปลง , ผัก (ผักพื้นบ้าน) ๑ แปลง

๙. จังหวัดนครนายกมีเขตลุ่มน้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำนครนายก ซึ่งมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาเขียว และเขาใหญ่ที่กั้นเขตระหว่างอำเภอเมืองนครนายก กับอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไหลผ่านตัวเมืองไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ เข้าเขตอำเภอบ้านนา และอำเภอองครักษ์ไปบรรจบกับแม่น้ำบางปะกงที่ตำบลบางแตน อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี เรียกว่า “ปากน้ำโยธกา” แม่น้ำนครนายกยาวประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร มีเขื่อนขนาดใหญ่ คือ เขื่อนขุนด่านปราการชล (อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๑ อ่าง) ซึ่งมีความจุที่ระดับน้ำสูงสุด ๒๒๕ ล้านลูกบาศก์เมตร และอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๗ อ่าง ความจุรวม ๒๖.๗๖ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีปริมาณความจุทั้ง ๘ อ่าง รวม ๒๕๑.๗๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

โดยมีพื้นที่การเกษตรในเขตชลประทาน ๔๙๙,๔๕๓ ไร่ คิดเป็น ๗๓.๗๖% ของพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่เกษตรนอกเขตชลประทาน ๑๗๘,๔๒๓ ไร่ คิดเป็น ๒๖.๓๒% ของพื้นที่เกษตรกรรม

๑๐. สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านการเกษตร (อุทกภัย)

ด้านพืช - พื้นที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ๒ อำเภอ(อ.ปากพลี,อ.องครักษ์) ๙ ตำบล ๑๖ หมู่บ้าน เกษตรกร ๒๕ ราย พื้นที่ ๓๑๙ ไร่ การช่วยเหลือ ใช้งบท้องถิ่น/ใช้งบ กชภจ. ช่วยเหลือฯ ภายใต้วงเงิน ๔๔๙,๑๒๔ บาท

ด้านประมง - ด้านประมง ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ได้รับความเสียหาย ๔ อำเภอ(อ.ปากพลี, อ.องครักษ์,อ.บ้านนา,อ.เมืองฯ) ๗ ตำบล เกษตรกร ๗๖ ราย พื้นที่ความเสียหาย ๒๔๗.๗๕ ไร่ (เป็นบ่อปลาและกุ่ม) การช่วยเหลือ / ใช้งบ กชภจ. ช่วยเหลือฯ ภายใต้วงเงิน ๒,๙๕๗,๕๑๖.๕๐ บาท

ด้านปศุสัตว์ - ไม่ได้รับผลกระทบ) มีการเตรียมความพร้อมด้านจุดอพยพสัตว์ ยา เวชภัณฑ์และเสบียงอาหารสัตว์ (หญ้าแห้ง) โดยได้รับการสนับสนุนจากศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์จังหวัดสระแก้ว